

UCHWAŁA NR XXXIII/272/13
RADY GMINY ŚWIERKLANIEC
z dnia 31 stycznia 2013 r.

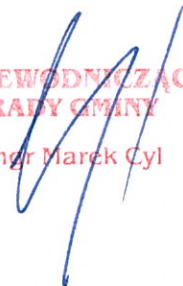
w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013 – 2020”.

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 10 i art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. Nr 142, poz. 1591 z 2011 r. z późn. zm.), Rada Gminy Świerklaniec uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Strategię Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013-2020”, która stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Świerklaniec.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
mgr Marek Cyl

Załącznik do Uchwały Nr XXXIII/272/13
z dnia 31 stycznia 2013 r.

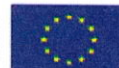

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

**Decydujemy
Razem**

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

STRATEGII ROZWOJU TURYSTYKI W GMINIE ŚWIERKLANIEC NA LATA 2013 - 2020

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	3
2. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŚWIERKLANIEC POD KĄTEM STRATEGII ROZWOJU TURYSTYKI	4
3. IDENTYFIKACJA I ANALIZA POTRZEB	7
4. WIZJA I CELE GŁÓWNE POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW	14
5. PROPONOWANE PROJEKTY	14
6. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI	22

1. WSTĘP

Strategia Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013 – 2020 została opracowana w ramach projektu Ministerstwa Rozwoju Regionalnego „Decydujmy razem” w partnerstwie z Fundacją Fundusz Współpracy, Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej, Instytutem Spraw Publicznych, Stowarzyszeniem Centrum Wspierania Aktywności Lokalnej, Fundacją Partnerstwo dla Środowiska, Fundacją Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych; współfinansowanego z funduszy Unii Europejskiej.

Przy opracowywaniu Strategii Zespół Partycypacyjny korzystał z pomocy Doradcy Projektu Pani Anny Hejdy.

oraz

- Kosiewicz Marzanny – Koordynatorka gminna
- Żmijewskiego Grzegorza – Animator Partycypacji
- Buchacz Darii – Animator Partycypacji

Strategia Rozwoju Turystyki została opracowana metodą partycypacyjną przez Zespół Partycypacyjny, w następującym składzie:

- Cyl Marek - Przewodniczący Rady Gminy Świerklaniec
- Czapla Zdzisław - Radny Rady Powiatu Tarnogórskiego
- Czech Lidia - mieszkanka Sołectwa Nowe Chechło
- Bednarczyk Krzysztof - mieszkaniec Sołectwa Orzech
- Gatys Roman - mieszkaniec Sołectwa Nakło Śląskie
- Koniecko Jerzy - Sołtys Sołectwa Nowe Chechło
- Kubica Marek – Dyrektor Gimnazjum im. Jana Pawła II w Świerklańcu
- Kubik Anna – mieszkanka Sołectwa Świerklaniec, pracownik Gminnego Ośrodka Kultury
- Ledwoń Tadeusz – Radny Rady Gminy Świerklaniec
- Mołodij Jerzy – nauczyciel Zespołu Szkół im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim
- Musialik Henryk – prywatny przedsiębiorca, właściciel Restauracji „Arachid” w Orzechu
- Nowak Gerard – Sołtys Sołectwa Nakło Śląskie
- Nowak Sebastian – Radny Rady Gminy Świerklaniec
- Orlicz Anna – nauczycielka Zespołu Szkół im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim
- Pluskota Henryk – Radny Rady Gminy Świerklaniec
- Rabsztyn Anna – mieszkanka Sołectwa Orzech
- Szudy Henryk – Radny Rady Gminy Świerklaniec
- Sulik Artur – Zastępca Dyrektora Gminnego Ośrodka Rekreacji w Świerklańcu
- Szczupak Stanisław – mieszkaniec Sołectwa Orzech
- Szulc Stefan – mieszkaniec Sołectwa Orzech, pracownik Urzędu Gminy Świerklaniec
- Trojan Ewa – Naczelnik Wydziału Organizacyjnego, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy Urzędu Gminy Świerklaniec

- Wrodarczyk Mirosława – nauczycielka Zespołu Szkół im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim
- Wyżgoł Edward – prywatny przedsiębiorca, właściciel firmy „ED-FEL” z Nakła Śląskiego

Dokument wypracowany został podczas spotkań warsztatowych Zespołu Partycypacyjnego z przedstawicielami społeczności lokalnej. Jedno ze spotkań Zespołu Partycypacyjnego odbyło się na terenie szkoły wspólnie z młodzieżą z Zespołu Szkół im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim oraz Gimnazjum im. Jana Pawła II w Świerkłańcu. Spotkania odbywały się od kwietnia do listopada 2012 r.

2. KRÓTKA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŚWIERKLANIEC POD KĄTEM STRATEGII ROZWOJU TURYSTYKI

1. Rys historyczny

Początków osadnictwa na ziemiach należących obecnie do Gminy Świerklaniec należy szukać w wiekach średnich. Pierwsze zapiski dotyczące wsi Orzech pochodzą z 1277 roku.

Przełomowym momentem dla rozwoju tych ziem było wygaśnięcie piastowskiej linii książąt bytomskich i podział ich dóbr. Konsekwencją było ufundowanie przez księcia oleśnickiego Konrada II zamku w Świerkłańcu w drugiej połowie XIV wieku. Od 1498 roku ziemie te znalazły się pod panowaniem księcia opolskiego Jana II zwanego Dobrym, a po jego śmierci w 1532 roku przeszły w ręce Jerzego Brandenburskiego z dynastii Hohenzollernów.

Kolejny raz ziemia świerklaniecka zmieniła swojego właściciela po wojnie trzydziestoletniej na rzecz Habsburgów.

Ostatecznie w roku 1629 Świerklaniec został przekazany rodzinie Henckel von Donnersmarck, która panowała w nim do 1945 roku.

Okres panowania rodziny Henckel von Donnersmarck to czas rozbudowy i modernizacji ziemi świerklanieckiej. Dokonali oni przebudowy średniowiecznego zamku w Świerkłańcu na nowożytną rezydencję renesansową wraz z parkiem.

Okolo 1876 roku zakończono budowę w Świerkłańcu pałacu tzw. „Małego Wersalu”, będącego założeniem pałacowo - parkowym stanowiącym jedną z najokazalszych rezydencji ówczesnej Europy. Niestety zarówno zamek jak i „Mały Wersal” zostały wyburzone i usunięte w latach 70 ubiegłego stulecia. Poza przebudową zamku świerklanieckiego, oraz budową „Małego Wersalu” rodzina Henckel von Donnersmarck na terenie obecnej gminy dokonała wielu innych inwestycji. Do chwili obecnej między innymi zachowała się kaplica z mauzoleum rodzinnym usytuowana w parku w Świerkłańcu, Kościół pod wezwaniem Najświętszego Serca Pana Jezusa w Nakle Śląskim, Pałac znajdujący się w nakielskim zespole pałacowo – parkowym, oraz Pałac Kawalera znajdujący się w świerklanieckim parku będący dzięki swej działalności wizytówką gminy Świerklaniec.

2. Położenie geograficzne

Gmina Świerklaniec zlokalizowana jest w strefie podmiejskiej konurbacji górnośląskiej. Administracyjnie przynależy do powiatu tarnogórskiego, położonego w centralnej części

województwa śląskiego. W jej skład wchodzi cztery sołectwa: Świerklaniec, Nakło Śląskie, Orzech i Nowe Chechło, łącznie zajmujące powierzchnię 44,3 km². Od północy gmina sąsiaduje z Miasteczkiem Śląskim, od zachodu z Tarnowskimi Górami, od południowego zachodu z Radzionkowem. Na południu graniczy z Piekarami Śląskimi, na południowym wschodzie z gminą Bobrowniki, a na wschodzie z gminą Ożarowice. Świerklaniec leży w odległości 25 km od Katowic, 30 km od Zawiercia, 60 km od Częstochowy i 80 km od Opola.

Pod względem fizyczno-geograficznym gmina znajduje się w makroregionie Wyżyny Śląskiej, na obszarze Garbu Tarnogórskiego, w rejonie jego przecięcia przez dolinę Brynicy.

Północno wschodnia część gminy ma rzeźbę falistą o nieznacznych deniwelacjach, południowo zachodnia ma charakter równinny.

3. Dane demograficzne

Gminę Świerklaniec zamieszkuje 11414 osób. W tym 5524 mężczyzn, 5890 kobiet (stan na 22.01.2013 r.). 7907 to osoby w wieku od 18-65 lat, a ilość osób w wieku do 18 lat wynosi 2002, natomiast 1625 to ilość mieszkańców w wieku powyżej 65 lat. Gmina Świerklaniec jest jednak w korzystnej sytuacji pod względem demograficznym, gdyż od kilku lat charakteryzuje ją dodatnie saldo migracyjne. Tak więc liczba mieszkańców pomimo obniżającego się przyrostu naturalnego ma tendencję wzrostową.

4. Środowisko przyrodnicze

Gmina Świerklaniec pod względem walorów środowiska przyrodniczego jest jedną z najatrakcyjniejszych w regionie. Do jej atutów zaliczyć należy: wysoką lesistość; czystsze powietrze w porównaniu z okolicznymi przemysłowymi miastami; występujące na jej obszarze zbiorniki wodne (Nakło – Chechło, Kozłowa Góra) i parki (w Świerklańcu, w Nakle Śląskim). Lasy zajmują 47,4 % całkowitej powierzchni gminy i są skoncentrowane w północnej jej części. Funkcja lasów nie ogranicza się do rekreacji, ale pełnią one także rolę ochronną.

5. Turystyka i rekreacja

Turystyka i rekreacja na terenie gminy rozwija się głównie w oparciu o Park w Świerklańcu i ośrodek nad Zalewem Nakło – Chechło. Tereny te są miejscem wypoczynku weekendowego i świątecznego dla mieszkańców aglomeracji śląskiej i nie tylko. Pierwszy z nich o powierzchni ponad 180 ha stanowi unikatową kompozycję, składającą się z terenów leśnych, łąk, alejek i stawów. W pobliżu parku zlokalizowany jest zbiornik wodny Kozłowa Góra. Zbiornik ten jest ważnym elementem krajobrazowo-przyrodniczym. Z kolei w obrębie ośrodka Nakło-Chechło w sąsiedztwie kompleksu leśnego znajduje się ponad 100-hektarowe jezioro, powstałe w wyrobisku popiaskowym. Ma ono wody pierwszej klasy czystości i udostępnione jest do kąpieli. Pozostałością wieloletniego pozyskiwania surowców z terenu gminy są poza zbiornikiem nieeksploatowane już kamieniołomy. Na terenie Gminy Świerklaniec znajduje się 10 restauracji oraz dwa hotele i bursa dysponujące miejscami noclegowymi o różnym standardzie.

Niewątpliwie do ciekawych i atrakcyjnych miejsc na terenie Gminy Świerklaniec należy zaliczyć: w Świerklańcu - Pałac Kawalera, pozostałości Starego Zamku, pozostałości „Małego Wersalu”, Amfiteatr, Rzeźby Fremieta, Fontanna, Kościół i mauzoleum, podziemia i tunele, obiekt po gazowni;

w Nakle Śląskim – Pałac, Kościół parafialny, Mauzoleum Donnersmarcków, Wapienniki; w Orzechu - „Ruiny Romantyczne”

6. Leśnictwo

Obszar gminy Świerklaniec położony jest w obrębie częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej. Charakteryzuje się on dłuższym okresem wegetacyjnym, trwającym średnio 215 dni i stosunkowo wysoką średnią roczną temperaturą powietrza wynoszącą 7,9 °C.

Lasy zajmują prawie połowę całkowitej powierzchni gminy. Znajdują się one we władaniu Lasów Państwowych, bezpośrednio podlegając Nadleśnictwu Świerklaniec i co ważne wchodzi w skład Leśnego Pasa Ochronnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. W składzie gatunkowym dominuje sosna (80%). Działalność gospodarcza prowadzona jest więc w ograniczonym zakresie ze względu na charakter ochronny i turystyczny lasów. Nie wykonuje się masowego wyrębu drzew.

7. Ochrona środowiska

W zakresie ochrony środowiska podjęto następujące zadania:

1. Wybudowano oczyszczalnię ścieków.
2. Skanalizowano ponad 40% gospodarstw domowych.
3. Zmodernizowano źródła ogrzewania w obiektach użyteczności publicznej: w przedszkolu i szkole podstawowej w Orzechu, w Zespole Szkół w Nakle Śląskim, w przedszkolu w Świerklańcu i Nakle Śląskim, w Pałacu Kawalera, Ośrodku Zdrowia w Nakle Śląskim i Ośrodku Zdrowia w Świerklańcu, Gminnym Ośrodku Kultury w Nakle Śląskim.
4. Uregulowano gospodarkę odpadami. Częstotliwość opróżniania pojemników oraz zbiórka odpadów wielkogabarytowych wynika z zabezpieczenia w budżecie gminy środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Stłuczkę szklaną wywozi się w miarę potrzeb.
5. Wprowadzono biotoalety w Parku Świerklanieckim i nad Zalewem Nakło - Chechło.
6. Utworzono dolomitowy system ochronny w celu zabezpieczenia Zalewu Nakło Chechło przed zmianą jakości wody.
7. Organizowanie ze szkołami akcji sprzątania z okazji „Dnia Ziemi”, „Sprzątania Świata” -
 - finansowanie zakupu worków, rękawic oraz wywozu i deponowania odpadów na wysypisku.
8. Zrealizowano Program ograniczenia niskiej emisji.

8. Sieć drogowa i komunikacja

Na obszarze gminy Świerklaniec istnieje dobrze rozwinięty system komunikacyjny. Sieć dróg tworzą: droga krajowa nr 78, droga wojewódzka nr 911 oraz drogi powiatowe, gminne i drogi wewnętrzne. Łączna ich długość przekracza 62 km. W gminie Świerklaniec istnieje dobrze rozbudowany system komunikacji publicznej. Przez teren gminy przebiega 13 linii autobusowych i

zlokalizowane są 23 przystanki autobusowe. Sieć dróg, połączenia autobusowe i rozmieszczenie przystanków zapewniają dogodny dojazd do wszystkich sołectw, okolicznych miast, a nawet do miasta wojewódzkiego. Przez gminę przebiega ponadto linia Polskiej Komunikacji Samochodowej (PKS) relacji Zawiercie-Tarnowskie Góry, przebiega także linia kolejowa, kilka pociągów kursuje codziennie m.in. do ośrodka powiatowego i wojewódzkiego. Na terenie gminy brak jest wystarczającej liczby parkingów i miejsc postojowych, ich niedostateczna ilość odczuwalna jest zwłaszcza w rejonie Zalewu Nakło - Chechło, istniejące wymagają napraw i modernizacji.

Miejscowość	czas dojazdu samochodem
Tarnowskie Góry	10 minut
Bytom	15 minut
Pyrzowice (lotnisko)	15 minut
Węzeł autostrady A1 w Piekarach Śląskich	10 minut

3. IDENTYFIKACJA I ANALIZA POTRZEB

Pierwszym etapem tworzenia Strategii Rozwoju Turystyki była analiza SWOT określająca zasoby i ograniczenia.

Analiza została przeprowadzona podczas pierwszego spotkania Zespołu Partycypacyjnego oraz podczas spotkania z młodzieżą gimnazjalną. Analizę przeprowadzono w następujących obszarach:

- atrakcje turystyczne, zabytki, historia;
- baza noclegowa, hotele, baza gastronomiczna;
- promocja, informacja;
- infrastruktura, ochrona środowiska, Zalew Nakło – Chechło;

Poniżej przytaczamy wyniki analizy:

ATRAKCJE TURYSTYCZNE, ZABYTKI, HISTORIA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Atrakcje turystyczne: - miejsce profesjonalnych imprez artystycznych, - wzrost atrakcyjności zbiorników i parków, - rozbudowa istniejących placów zabaw i powiększenie o nowe urządzenia, - „Śląski Ogród” z Pawilonem Tropikalnym Zabytki:	Atrakcje turystyczne: - brak tablic informacyjnych, - brak wystarczającej ilości placów zabaw, - brak wytyczonych szlaków, - brak promocji, Zabytki: - zły stan techniczny niektórych zabytków,

- unikatowość, - duże nasycenie zabytkami, - Park w Świerklańcu, - zabytkowy kościół w Parku w Świerklańcu, - Pałac Kawalera, - Park i zamek w Nakle Śląskim, - Ruiny romantyczne w Orzechu w pięknym otoczeniu, - Kościół w Nakle Śląskim, - wapienniki – zabytki techniki, - odnowa, remont zamku w Nakle Śląskim, - dobry stan zachowania się niektórych zabytków, Historia: - ciekawa historia rodu Donnesmarck, - bogactwo historyczne, - historyczne nazewnictwo miejsc, - bogata literatura o gminie,	- własność gruntu/zabytku, - nieustalona sytuacja prawna, - mało znane Ruiny romantyczne w Orzechu, - zaniedbany Park w Nakle Śląskim, - zaniedbane przejścia podziemne w Parku w Świerklańcu, - niedostępność zabytków dla osób przyjezdnych, - brak muzeum na terenie gminy, - zaniedbane podziemia Kościoła w Świerklańcu w Parku, - brak zainteresowania, dbałości o Krzyż przy ulicy Orzechowskiej, - brak dbałości o zabytkowy dworzec kolejowy, - zaniedbana „Aleja Lipowa” w Nakle Śląskim, Historia: - niewystarczająca wiedza o posiadanych zasobach turystycznych (wykopiska archeologiczne), - brak publikacji o wapiennikach, - brak zapisu, publikacji na temat dawnych nazw w Nakle Śląskim, - brak zajęć w szkole o lokalnej historii, - brak osoby odpowiedzialnej (historyka, pracownika), - konieczne ustalenie praw własności zabytków, - mało znana architektura zabytkowa w szkółce leśnej w Świerklańcu, - brak informacji o zabytkowym drzewostanie w Gminie, - brak dostatecznych informacji, publikacji o torze wyścigowym w Nakle Śląskim,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zwiększenie atrakcyjności Gminy, - większa liczba turystów/ mieszkańców, - nowe miejsca pracy, - statek ekologiczny (wiosłowo – żaglowy), - odnowienie dziedzictwa kulturalnego, - poszerzenie wiedzy historycznej, - wzrost atrakcyjności sołectw i gminy, - uczestnictwo w konkursach z finansowymi nagrodami, poszukiwanie sponsorów, - szanse stworzenia szlaków turystycznych	- brak zgody właścicieli, - niewystarczająca współpraca pomiędzy podmiotami decyzyjnymi, - brak środków finansowych lub wykorzystanie w innym celu, - uwarunkowania prawne, - koszty utrzymania i zabezpieczenia obiektu, - zbyt długa droga wyjaśnienia sytuacji prawnej

BAZA NOCLEGOWA, HOTELE, BAZA GASTRONOMICZNA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Baza noclegowa, hotele: - miejsca noclegowe w Nakle Śląskim, - miejsca noclegowe w Świerklańcu (Pałac Kawalera), - dobra lokalizacja na wybudowanie hoteli, restauracji nad Zalewem Nakło - Chechło, - pole namiotowe/campingowe nad Zalewem Nakło - Chechło, - bardzo dobra komunikacja z lotniskiem, - przychylność władz gminy, - współpraca z portem lotniczym w Pyrzowicach, Gastronomia: - stosunkowo duża liczba punktów gastronomicznych, - dobra baza gastronomiczna w każdym sołectwie, - baza gastronomiczna w rozwoju,	Baza noclegowa, hotele: - niski standard, - mało miejsc noclegowych, wobec czego goście wysyłani są do hoteli poza gminę Świerklaniec - niewykorzystany potencjał mieszkańców, - brak hoteli nad Zalewem Nakło-Chechło, - brak odpowiednio dostosowanych pokoi do potrzeb turystów, - brak promocji w mediach, - wygórowane ceny w Pałacu Kawalera ,Parku i nad Zalewem Nakło - Chechło, - źle wykorzystany budynek „Dom ogrodnika” w świerklanieckim parku (potrzebny gruntowny remont), - mała aktywność właścicieli, Gastronomia: - brak dobrego lokalu gastronomicznego nad Zalewem Nakło - Chechło, - mało schludne bary szybkiej obsługi nad Zalewem Nakło – Chechło i w Parku w Świerklańcu, - brak osoby w Gminie odpowiedzialnej za gastronomię i informację turystyczną,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- współpraca z innymi podmiotami w celu porozumienia między gminą i powiatem, - aktywność lokalnych społeczności, przedsiębiorców, - nawiązanie współpracy z ludźmi związanymi emocjonalnie z gminą (np. inwestorzy),	- słaba komunikacja pomiędzy podmiotami, - brak konsekwencji w działaniu, - duża konkurencja na rynku w branży hotelarskiej i gastronomicznej,

PROMOCJA, INFORMACJA

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Promocja: - Wydział Promocji, - ciekawa okolica, - imprezy plenerowe, - promocja klubów kajakowych, - promocja gminy dzięki klubom sportowym, - Świerklaniecki Park wizytówką gminy, - zamek w Nakle Śląskim jako Centrum Kultury Śląskiej, - popularność Zalewu Nakło - Chechło, - szkolne i sportowe osiągnięcia młodzieży, Informacja: - strona internetowa gminy, - gazeta gminna,	Promocja: - brak dostatecznej promocji, - brak artykułów reklamujących gminę, - dużo stron a mało interesujących informacji, - brak harmonogramu imprez oraz reklamy zawodów sportowych i turystycznych, - brak wymiany kulturalnej między szkołami, - słaba medialna promocja gminy, - brak maskotki gminy, - brak dni otwartych szkół i instytucji, Informacja: - brak przepływu informacji między jednostkami (chęci), - brak partycypacji w organizacji różnych imprez, - brak strony internetowej dotyczącej atrakcji turystycznych, - brak folderów, map i innych gadżetów, - brak zaangażowania młodzieży, - brak wiedzy o regionie w szkołach, - potrzeba wzbogacenia strony internetowej (o głębsze informacje), - brak gminnej telewizji lub radia, - brak konkursów przedmiotowych pomiędzy szkołami, - powinna być wydawana miesięczna gazetka gminna, - brak informacji (poza gminą) o wydarzeniach kulturalnych,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- zaangażowanie stowarzyszeń, - współpraca urzędu ze stowarzyszeniami i innymi jednostkami, - możliwość pozyskania środków z UE,	- brak środków finansowych, - ciągłe oszczędności, - sprzedaż terenów i strata atrakcyjnych miejsc, - odrzucenie propozycji Zespołu Partycypacyjnego przez władze gminy – radę gminy,

INFRASTRUKTURA, OCHRONA ŚRODOWISKA, ZALEW NAKŁO - CHECHŁO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
Infrastruktura: - położenie – otoczenie lasami, - aktywny wypoczynek – różne formy, - dobrze rozbudowana sieć dróg, - bliskość węzłów autostradowych, - dobrze rozwinięta komunikacja miejska, - bliskość miast (Tarnowskie Góry, Piekary Śląskie, Radzionków, Bytom) Ochrona środowiska: - zbiornik z wodą o czystości I klasy, - duża ilość terenów zielonych (las, park, sady), - oczyszczalnia ścieków, - częściowa kanalizacja sanitarna, - kontenery do segregacji odpadów, - udział młodzieży szkół gminnych w akcjach typu „sprzątanie świata”, sprzątanie Zalewu Nakło - Chechło, udział w segregacji odpadów (baterie, makulatura, zakrętki plastikowe), - udostępnienie kontenerów na odpady wielkogabarytowe dla mieszkańców, - edukacja ekologiczna w szkołach, przedszkolach – współpraca z Urzędem Gminy, Nadleśnictwem, itp. Zalew Nakło – Chechło: - woda pierwszej klasy czystości, - czyste plaże, - jedyny zbiornik w okolicy przeznaczony do kąpieli,	Infrastruktura: - brak parkingów, - brak parkingów na autobusy, - zły stan dróg dojazdowych, - niedostateczny nadzór nad bezpieczeństwem i brak rozwiązań tego problemu na stałe, - złe oznakowanie dróg, - brak oznakowanych ścieżek rowerowych - brak ciągów spacerowych i oświetlenia alei parkowych, - zły stan dróg gminnych, - brak planu zagospodarowania przestrzennego, - brak służb porządkowych w Gminie, - zaniedbane skwery, niewykoszone trawy, - bardzo duży ruch samochodowy, Ochrona środowiska: - brak toalet, - zanieczyszczony staw w Parku, - brak kanalizacji na terenie całej gminy (gmina częściowo skanalizowana), - zaśmiecanie, dzikie wysypiska, - niewystarczająca ilość kontenerów, koszy na śmieci i kontenerów na odpady wielkogabarytowe (częściej jak raz na rok), - niewystarczająca odpowiedzialność posiadaczy psów, - zanieczyszczenie powietrza spalaniem węgla w gospodarstwach domowych w zimie (spalanie śmieci gł. tworzyw sztucznych), - wypalanie traw, Zalew Nakło – Chechło: - nieprzestrzeganie Regulaminu przez wczasowiczów, - brak rozwiązań własnościowych blokuje inwestycje, - słaba atrakcyjność, - nie przestrzeganie zakazu kąpieli psów w Zalewie, - zaśmiecone plaże na Zalewie,
SZANSE	ZAGROŻENIA
- przejęcie zalewu przez Gminę dałoby możliwość większych inwestycji i uatrakcyjnienie oferty turystyczno -wypoczynkowej, - ustawa śmieciowa, - łatwy dojazd do gminy z miejscowości	- wygaśnięcie umowy z lasami w 2014 r., - odpowiednie ustawy sejmiku dotyczące uregulowań prawnych tego typu terenów, - przejęcie ruchu tranzytowego z płatnych autostrad,

ościennych, - opracowanie studium a następnie planu zagospodarowania przestrzennego,	- brak możliwości rozwoju infrastruktury turystycznej w związku z niedokończoną kanalizacją, - na obwodnicy Piekary Śląskie – Świerklaniec nadmierny ruch, hałas, brak światła na przejściach dla pieszych, - brak środków finansowych,
---	---

Ponadto zostały przeprowadzone ankiety. Wnioski z ankiety są następujące.

1. Z ankiet skierowanych do mieszkańców.

Na 29 ankiet 27 osób uważa, że Gmina Świerklaniec powinna się rozwijać w kierunku turystycznym a 2 osoby, że nie powinna się rozwijać w kierunku turystycznym. Z osób, które wypełniły ankietę 7 osób chciało bezpośrednio uczestniczyć w rozwoju turystyki na terenie Gminy. Ankietowani wskazali, że w celu zwiększenia atrakcyjności turystycznej Gminy należy między innymi: wydać folder z atrakcjami turystycznymi, wyznaczyć ścieżki rowerowe, dbać o zachowanie czystości nad Zalewem Nakło – Chechło, uporządkować zieleni na terenie Gminy, odnowić zabytki, polepszyć stan dróg gminnych, doprowadzić do renowacji Parku w Nakle Śląskim, udostępnić dla zwiedzających Zamek w Nakle Śląskim, odbudować „Mały Wersal” oraz Stary Zamek w Parku w Świerklańcu, doprowadzić do dobrej promocji i informacji. Wskazali również atrakcje, jakie chcieliby żeby się znalazły na terenie Gminy tj.: zbudowanie deptaka na wale zbiornika Kozłowa Góra od strony Parku z oświetleniem oraz całą infrastrukturą, wybudowanie małej przystani na zbiorniku Kozłowa Góra z możliwością przewozu turystów, połączenie mostem wyspy na stawie w Parku w Świerklańcu i jej zagospodarowanie, rozwój miejsc do uprawiania sportu skatepark, park linowy, ścieżki zdrowia, więcej nieodpłatnych atrakcji dla dzieci, powstanie stadniny koni, powstanie tematycznych ścieżek rowerowych o Donersmarckach, trasy rowerowe, do nart biegowych, organizacja wyścigów psich zaprzęgów, organizacja rozgrywek sportowych dla wszystkich chętnych, powstanie ściany do wspinaczki, budowa basenu. 27 osób zadeklarowało, że uczestniczy w imprezach organizowanych przez Gminę a tylko 2 osoby zaznaczyły, że nie biorą w nich udziału. Najczęściej mieszkańcy uczestniczyli w festynach, dożynkach, zawodach sportowych oraz imprezach kulturalnych. Ankietowani wskazywali, że uczestniczą dwa razy do roku w imprezach organizowanych na terenie Gminy Świerklaniec. Stwierdzili, że informacje o imprezach czerpią z tablic ogłoszeń, prasy, innych źródeł („pocztą pantoflową”), Internetu.

2. Z ankiet skierowanych do przedsiębiorców.

Zostało przeprowadzone telefoniczne badanie ankietowe skierowane do przedsiębiorców z branży gastronomicznej – hotelarskiej w wyniku którego ustalono znikome zainteresowanie współpracą z Urzędem Gminy Świerklaniec w zakresie dotyczącym rozwoju turystyki. Jednocześnie należy zwrócić uwagę na fakt, że ankietowani pozytywnie wypowiadali się na temat dotychczasowej współpracy z Urzędem Gminy oraz zwracali uwagę, że najlepszą formą kontaktu jest droga internetowa oraz bezpośrednie kontakty z pracownikami Urzędu.

3. Z ankiet skierowanych do osób odwiedzających Park w Świerklańcu.

Ankieta została przeprowadzona dzięki wsparciu i pomocy harcerzy.

Przeprowadzono 293 ankiety. Wśród ankietowanych było 58 osób z terenu gminy, z terenu Powiatu Tarnogórskiego były 74 osoby, z Województwa Śląskiego 103 a z poza województwa 39 osób, 9 osób ankietowanych odwiedzających park było z zagranicy. W wieku od 16 do 25 lat były ankietowane 102 osoby, w wieku od 25 do 50 było 117 osób ankietowanych i 55 osób z ankietowanych było powyżej 50 roku życia. 225 osób z wszystkich ankietowanych wyraziło zadowolenie z oferty spędzenia wolnego czasu w Parku Świerklanieckim, a 53 nie były zadowolone z tej oferty. Najwięcej osób odwiedziło Park w celu odpoczynku - 157. Z wszystkich ankietowanych 140 osób zadeklarowało, że przyjechała do Parku w celu spaceru, a 105 osób chciało aktywnie spędzić czas uprawiając sport. Wśród osób deklarujących chęć spędzenia wolnego czasu na uprawianiu sportu największą popularnością cieszyły się - rower (52 osoby) i rolki (43 osoby). Spora grupa wśród ankietowanych bo aż 70 osób ceni sobie w Parku w Świerklańcu spokój i ciszę.

4. WIZJA I CELE GŁÓWNE POSZCZEGÓLNYCH OBSZARÓW

Wizja

Gmina Świerklaniec atrakcyjnym miejscem wypoczynku wśród lasów i nad czystą wodą

Obszar atrakcje turystyczne, zabytki, historia

Cel główny I:

Udostępnienie jak największej ilości atrakcji turystycznych i zabytków
w jak najbardziej dostępny sposób

Obszar promocja, informacja

Cel główny II:

Dotarcie z rzetelną informacją turystyczną do jak najszerszego kręgu odbiorców oraz
propagowanie wiedzy o gminie

Obszar Infrastruktura, ochrona środowiska, Zalew Nakło - Chechło

Cel główny III:

Zapewnienie możliwości aktywnego wypoczynku w otoczeniu czystego środowiska

5. PROPONOWANE PROJEKTY

Obszar atrakcje turystyczne, zabytki, historia

Cel główny I: Udostępnienie jak największej ilości atrakcji turystycznych i zabytków w jak najbardziej dostępny sposób

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
I.1. Ścieżki zdrowia (Park i Zalew Nakło – Chechło)	Dwie ścieżki zdrowia z oznakowaniem i wyposażeniem w urządzenia do ćwiczeń siłowych (4 zestawy na jedną ścieżkę)	2013 - 2014	Okolo 40 tys. zł. oznakowanie i wyposażenie w sprzęt	Dotacja celowa z budżetu gminy dla Gminnego Ośrodka Rekreacji	Urząd Gminy Świerklaniec i Gminny Ośrodek Rekreacji w Świerklańcu
I.2. Wykonanie oznakowania zabytków	Tablice informacyjne przy miejscach z zabytkami 10 – 15 sztuk	2015 - 2016	Okolo 35 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
I.3. Wykonanie makiety Gminy Świerklaniec	Makieta	2013	Okolo 10 tys. zł. na ustawienie i zabezpieczenie makiety	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
I.4. Konkurs wiedzy historycznej o gminie połączony z biegiem przełajowym	Konkurs jeden raz w roku	2013 – 2020	Okolo 8 tys. zł. rocznie	Środki z budżetu Gminy	Zespół Szkół im. Kai Mireckiej w Nakle Śląskim i Wydział

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
					Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy

Obszar promocja, informacja

Cel główny II: Dotarcie z rzetelną informacją turystyczną do jak najszerszego kręgu odbiorców oraz propagowanie wiedzy o gminie

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
II.1. Utworzenia strony internetowej o tematyce turystycznej	Strona jest dostępna dla użytkowników (kilkadziesiąt wejść tygodniowo)	2013	Okolo 20 tys. zł.	Środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
II.2. Zorganizowanie „Dni Świerklańca”	Impreza będzie odbywać się jeden raz w roku	2015	Okolo 40 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Gminny Ośrodek Kultury
II.3. Wykonanie maskotki gminnej	Produkcja maskotki okolo 500 szt., prezentacja maskotki w czasie „Dni Świerklańca”	2015	Okolo 5 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
II.4. Wydanie folderu z mapą o Gminie Świerklaniec	Folder 1000 szt.	2015	Okolo 10 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
II.5. Wydanie albumu o Gminie Świerklaniec	Album 200 szt.	2016	Okolo 20 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
II.6. Promocja szlaku spacerów konnych, powozów konnych od Zamku w Nakle Śląskim do Zalewu Nakło - Chechło	Uruchomienie szlaku i zwiększająca się corocznie liczba osób korzystających z atrakcji	2013-2020	1 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG

Obszar infrastruktura, ochrona środowiska, Zalew Nakło - Chechło

Cel główny III: Zapewnienie możliwości aktywnego wypoczynku w otoczeniu czystego środowiska

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
III.1. Wyznaczenie sieci turystycznych tras rowerowych	a) Park Świerklaniecki – Nowe Chechło (Zalew) 5 km. b) Nakło Śląskie - Nowe Chechło (Zalew) 4 km. c) Orzech – Nowe Chechło (Zalew) 3 km. d) Orzech – Nakło Śląskie	2013 2014 2014 2015	12 tys. zł. 10 tys. zł. 8 tys. zł. 8 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG
III.2. Toalety nad Zalewem Nakło – Chechło	6 kontenerowych toalet z prysznicami (nie toi-toi) dookoła całego Zalewu Nakło – Chechło	2013 Sezon turystyczny od maja do września	Około 25 tys. zł. (wynajem, dzierżawa lub leasing) na okres 5 miesięcy	Środki Gminnego Ośrodka Rekreacji + opłaty od osób korzystających z toalet kontenerowych	Gminy Ośrodek Rekreacji w Świerkłańcu
III.3. Budowa siłowni na wolnym powietrzu na gminnych obiektach sportowych na terenie wszystkich sołectw	Montaż urządzeń do outdoor fitness	2016-2020	100 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy lub środki zewnętrzne	Urząd Gminy Świerklaniec oraz Gminny Ośrodek Rekreacji
III.4. Budowa Skate parku na obiekcie sportowym w Świerkłańcu	Otwarcie (skate parku) profesjonalnego toru dla rolek i deskorolek oraz rowerów	2013 – 2014	120 tys. zł.	Środki z budżetu Gminy i środki zewnętrzne (50% na 50%)	Urząd Gminy Świerklaniec

Projekt	Wskaźnik realizacji	Termin	Budżet	Źródło pozyskania funduszy	Odpowiedzialny/a
III.5. Przeprowadzenie cyklu konferencji (3-4 spotkania w ciągu roku) z zakresu dydaktyki biologiczno – ekologicznej bezpośrednio nawiązującej do terenu gminy Świerklaniec	Przeprowadzenie konferencji	2014 – 2020	Okolo 2 tys. zł. rocznie	Środki z budżet u Gminy lub środki zewnętrzne	Wydział Organizacyjny, Promocji, Strategii i Rozwoju Gminy UG

IV. Propozycje projektów złożonych przez członków Zespołu Partycypacyjnego w czasie jego prac, których realizacja jest uzależniona od pozyskania znacznych środków finansowych oraz braku przeszkód formalno – prawnych.

IV.1. Kompleksowa renowacja Pałacu Kavalera (remont, doposażenie, budowa kortu tenisowego)
IV.2. Udostępnienie podziemnych korytarzy w Parku Świerklanieckim dla zwiedzających
IV.3. Remont „Ogrodnictwa” w Parku Świerklanieckim z przeznaczeniem na SPA
IV.4. Budowa basenu sportowego na terenie Gminy Świerklaniec
IV.5. Udostępnienie bocznych dróg parkowych w Parku Świerklanieckim dla osób spacerujących (oznaczenie, nawierzchnia, oświetlenie, ławki)
IV.6. Prowadzenie działań mających na celu ustalenie praw własnościowych na rzecz Gminy Świerklaniec.
IV.7. Statek spacerowy o napędzie elektrycznym na zbiorniku Kozłowa Góra lub stawie w Parku Świerklanieckim

6. SYSTEM MONITORINGU I EWALUACJI

1. System monitoringu

Celem monitoringu będzie ocena postępów realizacji projektów w ramach Strategii Rozwoju Turystyki w Gminie Świerklaniec na lata 2013 - 2020

Przedmiotem monitoringu będą:

- wskaźniki realizacji projektów,
- terminy realizacji projektów,
- budżet projektów.

Monitoring będzie przeprowadzany trzy razy w roku:

- do 30 kwietnia każdego roku;
- do 30 września każdego roku;
- do 31 grudnia każdego roku.

Pierwszy raz działania monitorujące zostaną przeprowadzone do 30 kwietnia roku 2013.

Zespół do spraw monitoringu zostanie powołany Zarządzeniem Wójta i będzie się składał z:

- Animatora Partycypacji Społecznej;
- 4 Przedstawicieli Rady Gminy;
- Dyrektora GOK;
- Dyrektora GOR
- Przedstawicieli sołectw;
- Po dwóch przedstawicieli obszarów (członków Zespołu Partycypacyjnego):
 - Atrakcje turystyczne, zabytki, historia;
 - Promocja, informacja;
 - Infrastruktura, ochrona środowiska, Zalew Nakło - Chechło

Spotkania Zespołu monitorującego będzie zarządzał Animator Partycypacji Społecznej

Pierwsze spotkanie Zespołu Monitorującego odbędzie się do 15 marca 2013 roku.

Podczas tego spotkania Zespół Monitorujący wypracuje:

- procedury zbierania danych;
- wzory raportów.

Raporty wraz z rekomendacjami będą przygotowywane trzy razy w roku:

- do 31 maja każdego roku;
- do 31 października każdego roku;
- do 31 stycznia każdego roku.

Pierwszy raport zostanie przygotowany do 31 maja 2013.

Raporty będą przedstawiane:

- Radzie,
- Wójtowi,
- Zespołowi Partycypacji Społecznej,
- będą również zamieszczane na stronie internetowej gminy Świerklaniec.

Za przedstawienie Raportu w.w osobom/zespołom będzie odpowiedzialny Animator Partycypacji Społecznej.

Na podstawie rekomendacji zawartych w Raporcie Zespół Partycypacji Społecznej przedstawi rekomendacje ewentualnych zmian Strategii Radzie Gminy.

2. System ewaluacji

Celem ewaluacji będzie - zbadanie czy zrealizowane projekty odpowiadały potrzebom beneficjentów, ocena skuteczności, efektywności i jakości projektów, ocena stopnia realizacji celów Programu.

Przedmiotem ewaluacji będzie:

- skuteczność,
- użyteczność.
- efektywność,
- jakość,
- trwałość zrealizowanych projektów.

Ewaluacja zostanie przeprowadzona osiem razy, po każdym roku realizacji Strategii:

- Do 31 grudnia 2013;
- Do 31 grudnia 2014;
- Do 31 grudnia 2015;
- Do 31 grudnia 2016;
- Do 31 grudnia 2017;
- Do 31 grudnia 2018;
- Do 31 grudnia 2019;
- Do 31 grudnia 2020

Zespół do spraw ewaluacji zostanie powołany Zarządzeniem Wójta i będzie się składał z:

- Animatora Partycypacji Społecznej;
- 4 przedstawicieli Rady Gminy;
- Przedstawicieli sołectw;

Po dwóch przedstawicieli obszarów (członków Zespołu Partycypacyjnego):

- Atrakcje turystyczne, zabytki, historia;
- Promocja, informacja;
- Infrastruktura, ochrona środowiska, Zalew Nakło - Chechło

Członków społecznego zespołu ekspertów z poszczególnych branż.

Spotkania Zespołu ds. ewaluacji będzie zarządzał Animator Partycypacji Społecznej.

Pierwsze spotkanie zespołu ds. ewaluacji odbędzie się do 30 listopada 2013 roku.

Podczas tego spotkania Zespół ds. ewaluacji wypracuje:

- procedury zbierania danych;
- narzędzia (np. ankiety);
- wzory raportów.

Raporty wraz z rekomendacjami będą przygotowywane miesiąc po zakończeniu ewaluacji.

Raporty będą przedstawiane:

- Radzie,
- Wójtowi,
- Zespołowi Partycypacji Społecznej,

będą również zamieszczane na stronie internetowej gminy Świerklaniec.

Za przedstawienie Raportu w.w osobom/zespołom będzie odpowiedzialny Animator Partycypacji Społecznej.

Na podstawie rekomendacji zawartych w raportach Zespół Partycypacji Społecznej przedstawi rekomendacje ewentualnych zmian Programu Radzie.

Ostatni raport (opracowany do 31.01.2021) będzie stanowił podstawę do napisania kolejnej Strategii Rozwoju Turystyki dla gminy Świerklaniec.

PRZEWODNICZĄCY
RADY GMINY
mgr Marek Cyl